

Kuntoutuksen ja koulun yhteistyö

Tarja Keltto/Vamlas 2017

- Webropol –kysely kuntoutuksen ammattilaisille
- Avoinna 14.- 30.11.2016 ja sitä jatkettiin tammikuun 2017 ajan
- Vastauksia yhteensä 181

	N	Prosentti
Fysioterapeutti	4	2%
Toimintaterapeutti	39	22%
Puheterapeutti	134	74%
Neuropsykologi	0	0%
Muu kuntoutuksen ammattihenkilö, mikä	4	2%

Vastaajista 170:llä oli asiakkaina koululaisia ja heistä 85 % toteutti terapiatyötä myös kouluilla- joko koulupäivän aikana tai koulupäivän jälkeen.

4. Kuvaile kokemuksia ja käytänteitä koulujen kanssa tehtävästä yhteistyöstä

Vastauksia 168

Näitä vastauksia tuli tähän kohtaan vastanneista tasapuolisesti sekä myönteisiä että kielteisiä

Moniammatillisuuden tavoitteena lapsen arjen tuki

"Yhteistyö opettajan ja avustajien kanssa on usein hedelmällistä kun tapaa säännöllisesti tai edes silloin tällöin. Lapsen etu toteutuu ja jokainen osapuoli hyötyy yhteistyöstä. Välillä terapia toteutuu luokassa tunnin yhteydessä seuraamalla tai osallistumalla tarpeen mukaan. Terapeutti näkee lapsen toimintaa ryhmässä ja erilaisessa tilanteessa kuin esim. vastaanotolla. Koulun ongelmat/haasteet tulevat tarkemmin terapeutin tietoon, jolloin kuntoutusta voi miettiä lapsen arjen kannalta taas eri tavalla."

"Parhaimmillaan molemmiin puolin joustavaa ja monipuolista yhteistyötä, jossa mietitään yhdessä lapsen parasta."

Koulun toiminta - terveydenhoidon toiminta

"Hyvin opettajasta riippuvaista, saako mennä kouluajalla pitämään terapiaa vai ei. Jos ei, niin opettajaa näkee harvoin ja yhteistyö kärsii. Kouluilla ei yhteisiä käytänteitä"

"Kuitenkin yleinen uskomus on, että lasta ei saisi irrottaa ydin luokkaryhmästä ja opetuksesta, koska silloin häneltä voi jäädä jotain koulun kannalta tärkeää kuulematta, oppimatta tai kokematta. Terapia, jolla siis vaikutetaan lapsen kykyyn ja taitoihin osallistua ja vastaanottaa uusia asioita nähdään siis loppupeleissä hyvin irrallisena asiana opetuksesta, mikä on tietenkin harmillista. Varsinkin koulujen rehtorit ovat useimmiten täysin vailla ymmärrystä terapioiden tarkoituksesta ja siksi vastaus terapiakäynteihin koulupäivän aikana voi olla hyvin tyly. Mielestäni rehtorit, jotka ohjaavat muiden opettajien työtä olisivat ensiarvoisessa asemassa tutustua kasvatustyön kuntoutukselliseen näkökulmaan."

"En ole vuosikausiin ottanut terapiaan kouluikäisiä lapsia, sillä yhteistyö kouluissa on vaikeaa: opettajat eivät anna oppilasta koulutunnin aikana terapiaan. Kuitenkin minun tehtäväni olisi tukea oppilasta selviytymään koulun haasteista"

Kuntoutuksen tila koululla, lapsen oikeus opetukseen

"Yhteistyö ei aina ole aitoa, opettajia en välttämättä nää lainkaan. Osat tilat ovat surkeat terapiakäyttöön (pieniä ikkunattomia kopperoita, joissa ei mahdu liikkumaan)! Paljon mieluummin pitäisin terapiat lasten tilassamme vastaanotolla, mutta vanhemmat kokevat kuljettamisen hankalaksi pitkän matkan tai muiden kiireiden takia"

"Alueeni paikkakunnalla on tehty koulujen linjaus että terapeutit käyvät pitämässä terapiansa koulupäivän ulkopuolella. Tätä selitetään tilaongelmilla mutta myös lapsen oikeudella saada keskittyä koulupäivän aikana opetukseen omassa ryhmässä sekä tämä helpottaa opettajien työtä kun lapsia ei tarvitse kesken koulupäivän ohjata muualle."

5. Onko yhteistyössä ollut muutoksia tämän vuoden aikana

Vastauksia 168

	N	Prosentti
On	63	37%
Ei	105	63%

6. Muutokset ovat (vuoden aikana) vieneet yhteistyötä

Vastauksia 61

	N	Prosentti
Myönteiseen suuntaan	14	23%
Kielteiseen suuntaan	47	77%

"Koulun oma byrokratia, asenteetkin, vaikeuttavat terapian toteutumista. Vedotaan oppivelvollisuuteen (-> terapiaa ei saa toteuttaa kouluaikana, jolloin lapsi on vireimmillään yms.), koetaan terapian tavoitteet sivuseikoiksi tai terapeutin työ ylimääräiseksi haitaksi."

"Viimeisen vuoden aikana kaikki on muuttunut; koulupäivän aikana ei puheterapiaa saa enää tehdä kuin esim 15' ennen koulun loppumista ja loppuaika ip-hoidossa. Koulun tiloja saa tarvittaessa käyttää:) Välituntipalavereja ei ole enää ollenkaan eli terapian yhteydessä ei tietoja pysty vaihtamaan! Pt tuntuu olevan nyt irrallinen kouluopetuksesta vaikka sillä pystyttäisiin vaikuttamaan suuresti oppimiseen koulun rinnalla ja tukena. Opettajat pitävät puheterapiaa riesana."

"Esiopetuksen siirtyminen koulutoimen alle erityinen ja esille noussut haaste. Esikouluaikana terapiassa käyminen on aiheuttanut paljon keskustelua. Joustoa tähän on kuitenkin perusteltu (esim. lapsi ei jaksamisen rajallisuuden takia hyödy terapiasta enää iltapäivän tunneilla) tai aikoja ei yksinkertaisesti ole tarjota kaikille aikavälillä klo 13-17, mitä esikoulun ja koulun näkökulmasta toivoisivat."

7. Mitä muuta haluaisit kertoa kuntoutuksen ja koulun yhteistyöstä

Vastauksia 133

"Pääasiassa yhteistyö on hyvää tai neutraalia. Ehkä enemmän pitäisi olla pysyviä ja yhtenäisiä käytänteitä. Nyt käytänteet vaihtelevat paljon niin koulujen välillä kuin saman koulun sisällä eri opettajien välillä."

"Rehtorin suhtautumisella kuntoutukseen, on suuri merkitys. Yksittäinen opettaja voi kuitenkin pitää yhteistyötä tärkeänä rehtorin mielipiteestä huolimatta. Valitettavaa on, että kuntoutuksesta vastaava taho ei ota mitään kantaa asioihin. Voisi auttaa jos esim. kuntoutussuunnitelman laatinut lääkäri olisi yhteydessä rehtoriin."

7. Mitä muuta haluaisit kertoa kuntoutuksen ja koulun yhteistyöstä

Vastaajien määrä: 133

"Parhaassa tapauksessa erittäin hedelmällistä ja lasta hyödyttävää. Ymmärrän myös opettajan näkökulman, kun pahimmillaan erityisluokassa käy esim. 10 eri terapeuttia. Paras ratkaisu olisi mielestäni, että alueet (koulut/päiväkodit) kilpailutettaisiin kokonaisuuksina. Tämä toisi säästöjä myös yhteiskunnalle, koska terapian hintaan lisätään aina matkakustannukset - jos terapeutilla olisi useita asiakkaita samassa paikassa terapian hinta olisi alhaisempi, terapeutilta kuluisi vähemmän työaika matkoihin ja yhteistyö olisi helpompaa"

"Ihan hyviä kokemuksia, kun kuntouttajana en mene koululle vaatimaan mitään vaan ja osoitan tulevani avuksi enkä arvostelijaksi, ja myös tyydyn siihen mitä on tarjolla. Tilakysymysten vuoksi mieluiten työskentelen kouluikäisten kanssa vastaanotollani. Kokemukset yhteistyöstä ovat mukavia."